

De Europese Unie en Scouting Insignes.

Het Ontstaan van Europa

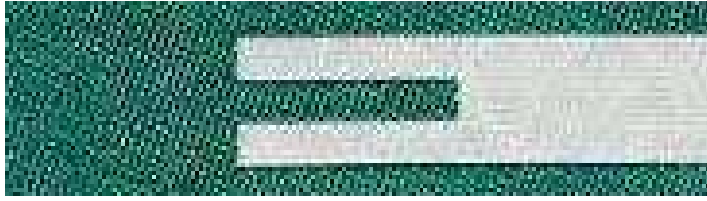
Nuchter bekeken is de geschiedenis van Europa - in het bijzonder van West-Europa - niets anders dan een trieste aaneenschakeling van oorlogen. Nationalisme heeft een vijand nodig. Overdreven nationalisme is de grootste vijand van het mensdom. In 1870 vond Duitsland zijn vijand in Frankrijk en de twee begonnen een oorlog. In 1914 was nationalisme de oorzaak van de Eerste Wereldoorlog en toen die massaslachting in 1918 voorbij was beviel het nationalisme spoedig daarop van één van zijn ergste monsters: Het Nationaal Socialisme van Adolf Hitler, gebaseerd op wraak, haat en racisme. En dus, in september 1939, begon een nieuw conflict, de Tweede Wereldoorlog waarin inderdaad de gehele wereld werd betrokken.

Opnieuw werden miljoenen mensen geofferd op het Altaar van het Nationalisme. De jongere generaties moesten de spits afbijten en het vuile werk doen. Moesten hun bloed vergieten en hun levens opofferen.

Het is geen wonder dat, toen deze tragedie voorbij was, de eenvoudige overlevenden - of zij nu hadden gediend op de slagvelden, bij de partizanen of in het verzet - er meer dan genoeg van hadden. "Nooit meer" werd hun motto. Men dacht dat één van de remedies zou zijn het scheppen van sterke en nauwe economische bindingen tussen de West-Europese landen die daardoor op een dusdanige wijze zo afhankelijk van elkaar zouden worden dat oorlogen niet langer mogelijk zouden zijn en het overdreven nationalisme zou kunnen worden uitgebannen. Duizenden omarmden deze idee en traden toe tot de Beweging van de Europese Federalisten die streefde naar een Verenigd Europa. Deze organisatie was geen politieke beweging. Het was een pressure groep waarvan de leden hun partij en de politici trachtten te overtuigen van de voordelen van deze nieuwe idee. En inderdaad, de meeste politici hadden inmiddels ook hun gezond verstand teruggevonden en dit leidde tot het ontstaan van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) en later tot de EEG, de Europese Economische Gemeenschap, de gemeenschappelijke markt en tenslotte tot de EU, de Europese Unie.

Het valt niet te ontkennen dat in de beginjaren Scouting in de diverse landen duidelijke nationalistische trekjes had. Onder de indruk van de grote offers, die de Eerste Wereldoorlog had geëist, veranderde de gedachtewereld van Baden-Powell en zijn medewerkers. Sinds de Eerste International Conferentie te Londen (1921) begon men het Wereldbroederschap ideaal naar voren te schuiven. Een Scout is een Vriend voor allen en een Broeder voor alle andere Scouts.

Dus was het niet zo verbazingwekkend dat de idealen van de Europese Federalisten grote aantrekkingskracht hadden op vele Scouts, in het bijzonder in Frankrijk, België, Duitsland en Nederland. Ze hadden immers veel gemeen met die van Wereld Scouting.

Als symbool en embleem hadden de Europese Federalisten gekozen voor een Groene Hoofdletter E (van Europa) op een wit veld. Men zag het als speldsinsigne, als wimpels, fiets-

en tent vlaggetjes en als grote vlaggen. Hoewel het nationalisme taai was gingen veel Scouts en Guides er toe over in hun kampen de E vlag te hijsen samen met hun nationale vlaggen en de internationale Scout en Guide vlaggen. Ook droegen velen op het shirt een stoffen insigne.

Nu, ruim 60 jaar later, zijn het stoffen insigne en het metalen speldinsigne schaars geworden; men ziet ze niet veel meer en is het niet eenvoudig ze nog aan een verzameling toe te voegen.

Zoals is gebleken, is de Weg naar Europese Eenheid een lange, vol hindernissen zoals nationalisme en de vrees dat de landen hun eigen identiteit en onafhankelijkheid zullen verliezen. Nationalisten bedenken steeds opnieuw bezwaren. Maar altijd wordt vergeten dat het belangrijke doel: "Nooit meer oorlog tussen de West-Europese Landen" wel werd bereikt. De reeks van oorlogen, die zo om de 10 of 20 jaar placht uit te breken werd verbroken. Gedurende laatste 60 jaar zijn de West-Europeanen elkaar niet meer naar de keel gevlogen, dankzij de nauwe economische en politieke samenwerking die dan nog wel niet perfect zijn maar gezien de geschiedenis van het verleden is dit op zichzelf al een verbetering en een zegen.

Op 5 mei 1949 kwamen verschillende West-Europese landen bijeen in Londen en werd door hen de Raad van Europa opgericht. Deze had zijn zetel toen in Straatsburg, de Frans/Duitstalige stad. Haar taak was de politieke eenheid, de vrede en de sociale en economische vooruitgang te bevorderen door middel van een nauwe samenwerking. De idealen, de geestelijke en morele waarden van de deelnemende landen te beveiligen.

In september 1953 besloot de Raad tot het aanvaarden van een eigen vlag. Twaalf Gouden Sterren in een cirkel op een blauw veld, één ster voor ieder van de toen deelnemende landen. In 1955 besloot men dat, ook als nieuwe leden zouden toetreden, het aantal sterren tot 12 beperkt zou blijven. Dit om te voorkomen wat gebeurde met de vlag van de Verenigde Staten van Amerika. Iedere

keer als daar een gebied als Staat werd erkend moest de nationale vlag gewijzigd worden omdat een ster moest worden toegevoegd. Wat natuurlijk wel leuk was voor de fabrikanten van de vlag. De Vlag van de Raad van Europa zou later die van de Europese Unie worden. In vele lidstaten wappert deze, naast de nationale vlag aan de gevel van openbare gebouwen. (Behalve in Nederland.)

Toen langzaam maar zeker vooruitgang werd geboekt en oorlog tussen de leden staten onmogelijk was geworden, hadden de Europese Federalisten hun doel bereikt. De vlag van de Europese Unie verving de vlag van de Federalisten met de Groene Hoofdletter E. Ook op de shirts van vele West-Europese Scouts en Guides, waarover later meer.

Europe Office WAGGGS - the European Scout Office.

EUROPE

met een groen Klaverblad en een rode Pijlkop/Lelie omringd door de 12 Sterren en het geheel op een blauw veld.

Zoals al werd vermeld waren er in de jaren na het einde van de Tweede Wereldoorlog velen in het West Europese Scouting en Guiding die vonden dat de idealen van de Europese Federalisten die van de Wereld Organisaties zeer dicht benaderden. Bovendien ging men er van uit dat alles beter was dan nog eens een oorlog tussen de landen. WOSM en WAGGGS hadden de wereld verdeeld in regio's en de European Regional Office WOSM en de Europe Region Office WAGGGS waren opgericht. Als vlag en embleem koos de eerste voor de vlag van de Europese Unie met de 12 gouden sterren op het blauwe veld en een Witte Pijlkop/Lelie in het centrum.

Het Europe Region Office WAGGGS combineerde het Internationale Klaverblad (oranje en blauw) met een blauwe Hoofdletter E van Europa met daarin de omtrek van West-Europa aangegeven met een witte lijn.

Aangezien er op de duur in geheel Europa vele gemengde groepen ontstonden, moest er een nauwere samenwerking tussen de beide Europese bureaus tot stand komen. In 1994 verhuisde het European Regional Office WOSM naar Brussel. Het Europe Region Office WAGGGS verliet Londen en kwam ook naar Brussel en samen betrokken zij één prachtig gebouw. Als embleem gebruikten zij een ontwerp

Scouting Insignes.

Het was en is een goede gewoonte dat Scouts en Guides, die naar het buitenland gaan, op hun shirt een nationaliteitskenteken dragen. Sommige landen hadden een strip met de naam van het land maar anderen droegen een insigne met de nationale vlag terwijl er ook waren die dit combineerden.

In de eerste jaren na de Tweede Wereldoorlog was het reizen naar andere landen zeer beperkt en feitelijk alleen weggelegd voor mensen met geld. Maar vele Scouts en Guides zagen toch kans om te gaan, al was het soms niet ver omdat zij het op de fiets moesten doen. Verder moesten zij toestemming hebben van hun Nationale Hoofdkwartieren in de vorm van een "International Letter of Introduction" zonder welke zij in het buitenland niet werden erkend als Scouts of Guides. Ook wensten in die dagen de Nationale Hoofdkwartieren het aantal insignes op de shirts zeer beperkt te houden, alleen die, die men echt had behaald mochten gedragen worden en tegen het huidige verschijnsel van de Kerstbomen, dat wil zeggen alle mogelijke en onmogelijke insignes op het shirt, werd toen opgetreden. Na terugkeer uit het buitenland moest bij voorbeeld het nationaliteitsinsigne weer verwijderd worden.

In de vijftiger en zestiger jaren werden de mogelijkheden van kamperen in en bezoeken aan het buitenland steeds makkelijker en veelvuldiger en mocht men, na terugkeer, de nationaliteitsinsignes veelal op het shirt handhaven. Toen ook de WOSM en WAGGS Europese regio's de idealen van de Europese eenheid omarmden begonnen zij het dragen van de vlag van de Europese Unie te bevorderen.

Duitsland

De Duitsers waren van meet af aan enthousiaste voorstanders van de Europese idealen. Hun Scouting en Guiding organisaties droegen een nationaliteitstrip bestaande uit de kleuren van de vlag van de Duitse Bondsrepubliek (van boven naar beneden: zwart, rood, geel) met aan de linker zijde de Duitse Adelaar in het zwart met rode klauwen op een geel veld. Dit werd gewijzigd waarbij het nationale symbool, de Adelaar, werd vervangen door de Vlag van de Europese Unie.

België

Het Koninkrijk der Belgen, de officiële naam voor België, heeft drie officiële talen, te weten Nederlands, Frans en Duits.

De Nederlandstalige Scouts droegen een nationaliteitsinsigne met de nationale vlag (v.l.n.r. zwart, geel, rood) en daarop de Nederlandse naam van hun land. De Franstaligen uiteraard ook dezelfde vlag doch dan met het Franse woord Belgique. In de Duitstalige Kantons van België werd door de groepen een insigne gebruikt met het Duitse woord Belgien. Of er veel van zijn gefabriceerd is de vraag. Het Nationaal Scouts Archief met zijn indrukwekkende museum in Leuven bezat erin 2001 geen. In feite werd er zelfs getwijfeld aan het bestaan van een dergelijk insigne.

Na publicatie van dit artikel in het Engelstalige blad THE SETT - van de International Badgers Club - de grote wereldwijde vereniging van verzamelaars van insignes - kwamen er reacties binnen. Een Engelsman zond het overtuigende bewijs van het bestaan in de vorm van een exemplaar van het Duitstalige insigne.

De Belgische Scouts voegden ook de Europese vlag toe aan het bestaande insigne.

De Nederlandstalige Federatie voor Open Scoutisme greep de gelegenheid aan om een nieuw insigne in te voeren, een combinatie van de afkorting van de naam van de Federatie, de Europese Vlag en de nationaliteitsstrip.

Italië en Spanje

Ook de Italiaanse Federatie van Scout en Guide Organisaties ontwierp een nieuw insigne. Op een grijze achtergrond het woord ITALIA in het wit, de Italiaanse Nationale Vlag, (vlnr groen wit rood) de Vlag van de Europese Unie en in een grijze balk de naam van de federatie in zwart. Ook de Spanjaarden maakten een nieuw ontwerp. Op de Europese vlag plaatsten zij een rood-geel-rood lint, de kleuren van de Spaanse en de Catalaanse vlag.

Nederland

De Nederlanders, zuinig als altijd, besloten het Nationale Vlag insigne - rood-wit-blauw, dat al tientallen jaren in gebruik was, te handhaven en zij lieten slechts een Europese Vlag insigne maken. Beide insignes

worden in combinatie gedragen, waarbij het wel voorkomt dat men er geen rekening mee houdt dat de Ster met één punt de bovenste moet zijn en niet met twee. Daarom wordt het insigne vaak ondersteboven gedragen. Stond het eens ook ondersteboven in de prijslijst van de Scout Shop! In 2008 was dat nog steeds het geval. Maar in de internetcatalogus staat het gelukkig goed.

Overige EU landen

Er waren in 1995 natuurlijk meer landen die tot de Europese Unie behoorden, zoals Frankrijk, Zweden, Finland, Denemarken, Luxemburg, Eire en Groot Brittannië. Hun Scouting organisaties deelden - desgevraagd - mede dat men toen nog geen Europa insignes had ingevoerd. Wat voor verzamelaars teleurstellend moet zijn. Toch zag men hoe, tijdens de 18e Wereld Jamboree, die in 1995 gehouden werd bij Dronten in Flevoland, steeds meer Scouts uit die landen met het Nederlandse Europa vlaginsigne op het shirt verschijnen. Geruild of gekocht?

Inmiddels zijn er vele andere landen tot de Europese Unie toegetreden. Hebben hun Scouting organisaties ook een Europees stoffen insigne ingevoerd? Wie het weet mag het zeggen. (Gaarne bericht: pkroonenberg@planet.nl)

Niet meer tegen, maar mét elkaar

Uit "Het Parool" , 1995.

© Piet J. Kroonenberg, Amsterdam, 2002 & 2008.